

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Hasslerör skola och fritidshem

Läsår 2022-2023

Antagen
Mariestad
2022-10-31

Typ av styrdokument:	Plan
Beslutsinstans:	Rektor Hasslerör skola
Datum för antagande:	2022-10-31
Diarienummer:	
Dokumentet gäller för:	Hasslerörs skola
Giltighetstid:	Läsåret 2022/2023
Tidpunkt för aktualisering:	2023
Dokumentansvarig:	Rektor Kajsa-Stina Helmersson

Innehåll

1. Inledning.....	4
1.1. Syfte.....	5
1.2. Ansvar.....	5
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	5
2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	5
2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier.....	7
2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	8
3. Undersök och analysera risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår	9
3.1 Metod/kartläggning	9
3.2 Kränkande behandling	10
3.3 Sexuella trakasserier	12
3.4 Diskrimineringsgrunderna och trakasserier.....	13
3.5 Planerade åtgärder för läsåret	18
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)	21
4.1 Barns/elevs delaktighet.....	21
4.2 Medarbetares delaktighet.....	22
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet	22
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	22
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever	22
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev	23
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	24
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling	25
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	25
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	25
6. Referenser	26
7. Bilagor	27
7.1 Definitioner.....	27
7.2 Lagstiftning och styrdokument	28
7.3 Anmälningsskyldighet	30

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Hasslerör skolas plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevers lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevers trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Rektor för skola ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på Hasslerörs skola	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
<p>Låta elevärenden vara en stående punkt på konferenser, för att medvetandegöra all personal om aktuella situationer.</p> <p>Fritids är delaktiga på morgonmötena för att få en samlad bild över hela skoldagen.</p>	Ja.
<p>Elevernas upplevelse av sin egen trygghet och studiero på skolan.</p> <p>Elever ska svara på en enkät inför utvecklingssamtalen där två frågeställningar kring trygghet och studiero besvaras. Resultatet diskuteras på samtalet ihop med vårdnadshavare.</p>	Ja. Trygghet och studiero diskuterades under utvecklingssamtalen och resultaten sammanställdes sedan i det systematiska kvalitetsverktyget.
Trygghetsvandring genomförs med EHT och elevrådet under höst- och vårtermin.	Nej. Endast genomförd under höstterminen.

Fritids organiserar aktiviteter i mindre grupper för att öka tryggheten när det är som flest barn.	Ja.
Trivselseglerna förankras hos eleverna. I samband med klassråd och elevråd. Skola och fritids tre gyllene regler: <ul style="list-style-type: none"> • Alla får vara med, det finns alltid en plats i gemenskapen. • Inget barn bestämmer över något annat barn. • Om man säger stop eller sluta måste man medelbart sluta. 	Ja. Lyfts och diskuteras kontinuerligt.
Implementera definitionerna av begreppen (trakasserier, kränkande behandling, mobbning samt konflikt) hos eleverna.	Ja.
Implementera definitionerna av begreppen (trakasserier, kränkande behandling, mobbning samt konflikt) hos personalen.	Ja.
När kränkning sker ansvarar personal som varit med vid situationen. Anmälan sker i Drafit.	Ja.
En plan för hur tillsyn i omklädningsrummen ska fördelas och genomföras. Tillsyn i omklädningsrummen.	Ja.
Tillsyn på skolgården av personal morgontid.	Ja.
Bussvärd vid busskön.	Ja. Men har även ansvar för allas hemgång på olika sätt.
Rastvärdar samtliga raster. Rastvärdarna ska ha gröna västar.	Ja. Men vissa rastvärdar kommer ut för sent.
Personal finns på busstransport till bad och till Högelid för åk 6.	Ja.
Bestämda platser i matsalen för både skola och fritids.	Ja.
Pedagogisk lunch tillsammans med eleverna.	Ja.
TVå matlag för att minska antalet elever som äter samtidigt.	Ja.

Tillsyn i omklädningsrummen.	Ja. I pojkarnas omklädningsrum på badhuset saknas tillsyn av pedagog. Därför måste vi informera och delegera det ansvaret till personalen på badhuset.
Åldersblandade arbeten möjliggör att eleverna känner sig trygga med alla.	Ja.
Trygghet i fria val.	Ja. För att undvika att eleverna känner oro över utanförskap i fria val, behöver ansvarig lärare vara medveten om vad som händer i gruppen.
Etik på nätet.	Nej. Endast årskurs 1 har genomfört detta. Samtal med eleverna om hur man ska bete sig på sociala medier och spel och vad man kan göra om man blir utsatt på internet.
Rektor går igenom rutinerna för "Anmälan vid misstanke om kränkning" i Drafit.	Ja.

2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Hasslerörs skola hade under läsåret 21/22 två kränkingsanmälningar.
1 fysisk och 1 utan kategori.

2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

Vi har under tidigare läsår sett att vi behöver förstärka rastvaktsschemat. Vi har varit en personal ute på rasten 7:30-7:50 eftersom flertalet elever kommer till skolan under den tiden. Vi ser en vinst i att vara det för att möta och stötta eleverna när de kommer till skolan. Under 9:30-9:50 rasten är alla elever på skolan ute samtidigt. Då har vi valt att vara två personal ute, för att kunna stärka vuxenstödet på skolgården. Alla rastvärdar har grön väst på sig.

De rutiner som vi har haft kring matsalssituationen gällande bestämda platser, två matlag och pedagogisk lunch har resulterat i att det inte skett några kränkningar kring den situationen.

Det framkommer i våra trivselenkäter att eleverna känner att de har en vuxen att gå till om de behöver. Vi upplever att det finns en god tilltro mellan eleverna och lärare. Trivselenkäten samt i de diskussioner som förts på utvecklingssamtal, visar att samtliga elever trivs mycket bra eller bra. Personalen är trots detta väl medvetna om att konflikter och kränkningar uppstår, vi arbetar vidare med detta.

Trygghetsvandringen blev inte av under vare sig vårtermin eller hösttermin då vi hade hög arbetsbelastning på grund av Covid-19.

Vårdnadshavare är informerade om vilka åtgärder och insatser som görs i samband med kränkingsanmälningar.

Vi är medvetna om att det finns elever som blir utsatta/utsätter andra på sociala medier. Det kan vi se av trygghetsenkäten och i samtal med elever. För att motverka diskriminering och kränkande behandling anser vi att eleverna bör få undervisning om etik på internet. I skolans systematiska kvalitetsverktyg finns ”undervisning om etik på internet” med i årets handlingsplan.

Kommentar om uppnådda resultat

Vi har haft ett kränkingsärende under läsåret hittills. Det är en psykosocial kränkning som skett i samband med ett toalettbesök ute i korridoren (i mellanrummen).

Analys

Vi har en tydlig rutin för att säkerställa att alla pedagoger på skolan är säkra på ärendegången kring att hantera kränkningar utifrån vår PMDK. Varje termin på APT diskuteras rutinen och vikten av att anmäla så fort misstanke om kränkning har skett. Viktigt är att det är utredningen som sedan får avgöra huruvida en kränkning har skett eller inte.

På Hasslerör skola är det överlag ett väldigt lugnt klimat bland eleverna, såväl inne i klassrummet som ute på rasterna. och på fritidshemmet.

Slutsats

Vi har en tydlig rutin för att säkerställa att pedagogerna känner sig säkra på ärendegången vid en kränkingsanmälan.

Åtgärder

Fortsatt implementering av rutinen varje termin på APT. Fortsätta arbetet med trygghet och studiero i verksamheten.

3. Undersök och analysera risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

På Hasslerörs skola vistas drygt 70 personer varje dag. Detta kräver ett stort mått av samspel för att få allt att fungera. Risken för kränkningar ökar i de mindre strukturerade sammanhangen så som rast, omklädning och förflyttningar mellan olika lokaler. Genom strukturerad schemaläggning/rutiner där riskerna beaktas minskar risken för att kränkningar sker. Genom att arbeta målinriktat för att skapa goda relationer mellan alla personer som arbetar/studerar på Hasslerörs skola främjar vi en god miljö och förebygger kränkningar.

Regler och rutiner beslutas gemensamt i personalgruppen för att ge samsyn och för att eleverna på så sätt ska bli trygga i vad som gäller i verksamheten. Om någon personal eventuellt frångår det som beslutats gemensamt skapas oro/osäkerhet både i elev- och personalgruppen, vilket kan öka risken för att kränkningar sker.

3.1 Metod/kartläggning

Med hjälp av trivselenkät, klassråd, elevråd samt i samtal med elever och vårdnadshavare har vi kommit fram till olika situationer där kränkningar utifrån diskrimineringsgrunderna eller annan kränkande behandling kan uppstå.

1. Rast-situationer.
2. Köbildning.
3. Omklädningsrummen.
4. Utflykter.
5. Temadagar med blandade åldersgrupper.
6. Vikarier vid sjukdom för ordinarie personal.

7. Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.
Ärendet gäller både skola och fritidshemmet.
8. Nätet.

3.2 Kränkande behandling

Risker och hinder för kränkande behandling	Analys av de orsaker till de risker och hinder för kränkande behandling som upptäcks
<p><i>Kränkande behandling</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • En heterogen grupp med elever och personal är tillsammans i gemensamma lokaler under en stor del av dagen. • Sociala medier – ny plattform för samspel. • Eventuell brist på samsyn i personalgruppen. 	<p>Regler och rutiner beslutas gemensamt i personalgruppen för att ge samsyn och för att eleverna på så sätt ska bli trygga i vad som gäller i verksamheten. Om någon personal eventuellt frångår det som beslutats gemensamt skapas oro/osäkerhet både i elev- och personalgruppen, vilket kan öka risken för att kränkningar sker.</p> <p>Rast-situationer: Flera elever kommer med buss till skolan och har tid på skolgården före första lektionen. Detta resulterar i att många elever är ute samtidigt. Genom schemaläggning där personal finns tillgänglig från det att eleverna kommer till skolan, minskar risken för kränkningar. Skolans elever har även en gemensam första rast. På varje rast finns rastvärdar ute som är strategiskt placerade för att risken för kränkningar skall minimeras.</p> <p>Köbildning: Vid köbildning i skolrestaurangen samt till bussarna finns risk för knuffar och verbala kränkningar. För att minimera risken för att många elever samlas på liten yta slussas elever med pedagog vid olika tider till skolresturanger. Vid bussarna finns en bussvärd schemalagd för att minska risken för kränkningar.</p> <p>Omklädningsrummen: I omklädningsrummen vid ombyte och i duschen kan elever känna sig otrygga. I de flesta klasser finns vuxna schemalagda för att finnas med vid ombyte i både killarnas och tjejernas omklädningsrum.</p>

	<p>Utflykter: Oro för vem man ska gå eller sitta tillsammans med vid utflykter. Risk för utfrysning. För att minska risken för kränkande behandling finns rutin för att pedagoger styr val av sittkompis på bussen, vilka som ska arbeta ihop vid grupparbeten och liknande.</p> <p>Vikarier vid sjukdom för ordinarie personal: Rutiner bryts då ny personal sätts in. Ordningsregler ifrågasätts och arbetsron kan bli lidande. Det kan skapas större utrymme för kränkningar. Då skolan har en ambition att alltid ha en känd personal i klassrummet, minskar risken för kränkningar. I första hand försöker skolan lösa det med ordinarie personal.</p> <p>Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.</p> <p>Skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymmet för maktspel mellan eleverna. Vad beträffar fritidshemmet så har de styrt upp den fria leken till större del, genom att organisera olika aktiviteter då trycket är som störst. Detta för att minska konflikter och risken diskriminering och kränkande behandling. Vad beträffar rasterna i skolan så finns schemalagda rastvärdar som cirkulerar bland eleverna. I flera fall pratas det med eleverna innan rast för att säkerställa att alla elever har något att göra.</p> <p>Nätet: Vi behöver diskutera det som händer/kan hända på nätet i klassrummen. Sociala medier är en arena där det kan ske kränkningar. En svårighet med detta är bristande insyn från vuxenvärlden samt att kontakten mellan elever på sociala medier ofta sker utanför skoltid men kan påverka relationerna mellan eleverna även i skolan.</p>
--	--

3.3 Sexuella trakasserier

Risker och hinder för sexuella trakasserier	Analys av de orsaker till de risker och hinder som upptäcks
<p><i>Sexuella trakasserier</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • En heterogen grupp med elever och personal är tillsammans i gemensamma lokaler under en stor del av dagen. • Sociala medier – ny plattform för samspel. 	<p>Av de kränkingsärenden som vi arbetat med under det gångna läsåret har inget ärende rört sig om trakasserier av sexuell art. Vi behöver dock vara vaksamma på språkbruk och handlingar som rör detta område på plats och på sociala medier.</p> <p>Köbildning: Vid köbildning i skolrestaurangen samt till bussarna finns risk för sexuella trakasserier. För att minimera risken för att många elever samlas på liten yta slussas elever med pedagog vid olika tider till skolresturanger. Vid bussarna finns en bussvärd schemalagd för att minska risken för kränkningar.</p> <p>Omklädningsrummen: I omklädningsrummen vid ombyte och i duschen kan elever känna sig otrygga. I de flesta klasser finns vuxna schemalagda för att finnas med vid ombyte i både killarnas och tjejernas omklädningsrum. Pedagogerna pratar kontinuerligt hur man är mot varandra och att man måste tänka på språkbruket.</p> <p>Nätet: Vi har sett i vår trivselenkät att eleverna blir utsatta på nätet. Vi behöver diskutera det som händer/kan hända på nätet i klassrummen.</p>

3.4 Diskrimineringsgrunderna och trakasserier

Risker och hinder för diskriminering och trakasserier	Analys av de orsaker till de risker och hinder som upptäcks
<p><i>Kön</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eventuella skillnader i bemötande/förväntningar beroende på kön • Eventuella skillnader i betygssättning/bedömning beroende på kön • Grupperingar utifrån kön • Eventuella skillnader i erbjudande av aktiviteter beroende på kön 	<p>Det är viktigt att i alla situationer inte särbehandla/särskilja elever och personal beroende av kön. Det är också viktigt att betygssättning/bedömning inte påverkas av vilket kön man har. En medvetenhet kring detta är viktigt för att ge alla samma förutsättningar utifrån ett könsneutralt perspektiv. Vi kommer inte att arbeta med betygssättning/bedömning som planerad åtgärd.</p> <p>Temadagar med blandade åldersgrupper: Vid t.ex. elevens-val eller samarbetsdagar där elever från olika årskurser bildar nya grupper som ska samarbeta. Pedagogerna delar aldrig upp eleverna i grupper efter kön.</p> <p>Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.</p> <p>Gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymmet för maktspel mellan eleverna. Vad beträffar fritidshemmet så har de styrt upp den fria leken till större del, genom att organisera olika aktiviteter då trycket är som störst. Detta för att minska konflikter och risken diskriminering och kränkande behandling. Vad beträffar rasterna i skolan så finns schemalagda rastvärdar som cirkulerar bland eleverna. I flera fall pratas det med eleverna innan rast för att säkerställa att alla elever har något att göra. Eleverna delas aldrig upp i grupper efter kön.</p>

<p><i>Könsöverskridande identitet eller uttryck</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Omklädningsrum är uppdelade utifrån kön. • Gruppindelningar utifrån kön. 	<p>Indelning av elever i traditionella tjej- och killgrupper samt traditionellt uppdelade omklädningsrum utifrån kön kan få konsekvenser för den elev som inte definierar sig som tjej eller kille. Vi bör beakta detta när vi t ex delar in elever i olika grupper.</p> <p>Under läsåret 2021/2022 gjordes ingen kränkingsanmälan där någon elev kan ha känt sig kränkt under denna diskrimineringspunkt.</p>
<p><i>Etnisk tillhörighet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brist på tolkar/studiehandledare/modersmåls lärare gör att likvärdigheten inte kan tillgodoses för alla elever. • Förutfattade meningar kring olika etniska grupper kan förekomma/upplevas. • Personer känner sig exkluderade/osäkra då det pratas ett språk man inte förstår. 	<p>Då vi på skolan har olika etniska tillhörigheter har vi ett medvetet tänk kring dessa frågor. Under läsåret 2021/2022 gjordes ingen kränkingsanmälan där någon elev kan ha känt sig kränkt under denna diskrimineringspunkt.</p> <p>Rast-situationer: Flera elever kommer med buss till skolan och har tid på skolgården före första lektionen. Vilket resulterar i att många elever är ute samtidigt. Skolans elever har även en gemensam första rast. Genom schemaläggning där personal finns tillgänglig från det att eleverna kommer till skolan, minskar risken för kränkningar.</p> <p>Omklädningsrummen: I omklädningsrummen vid ombyte och i duschen kan elever känna sig otrygga. Vissa elever kan inte byta om ihop med andra elever på grund av sin etnicitet, vilket kan leda till utanförskap. I de flesta klasser finns vuxna schemalagda för att finnas med vid ombyte i både killarnas och tjejernas omklädningsrum. Pedagogerna pratar kontinuerligt hur man är mot varandra och att man måste tänka på språkbruket. Vi</p>

	<p>har ett alternativt omklädningsrum om behov finns.</p> <p>Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.</p> <p>Ärendet gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymmet för maktspel mellan eleverna. Språket kan bli ett hinder i leken. Det kan bli missförstånd. Vad beträffar fritidshemmet så har de styrt upp den fria leken till större del, genom att organisera olika aktiviteter då trycket är som störst. Detta för att minska konflikter och risken diskriminering och kränkande behandling. När det är mindre grupper kan pedagogen lättare ha en överblick över elevgruppen och stötta och medla när hinder/missförstånd uppstår. Vad beträffar rasterna i skolan så finns schemalagda rastvärdar som cirkulerar bland eleverna för att stötta och medla när hinder/ missförstånd uppstår.</p>
<p><i>Religion eller annan trosuppfattning</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Handlingar som kan kopplas till religion t ex fasteperioder kan ibland krocka med skolans uppdrag/organisation. •Verbala uttryck från andra elever angående religiös övertygelse. 	<p>Under läsåret 2021/2022 uppkom ingen situation där någon elev genomfört handlingar som har krockat med skolans uppdrag/organisation.</p> <p>Rast-situationer: Flera elever kommer med buss till skolan och har tid på skolgården före första lektionen. Vilket resulterar i att många elever är ute samtidigt. Skolans elever har även en gemensam första rast. På varje rast finns rastvärdar schemalagda som är strategiskt placerade för att risken för kränkningar skall minimeras.</p> <p>Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.</p> <p>Ärendet gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymmet för maktspel mellan eleverna. Vad beträffar fritidshemmet så har de styrt upp den fria leken till större del, genom att organisera olika</p>

	<p>aktiviteter då trycket är som störst. Detta för att minska konflikter och risken diskriminering och kränkande behandling. När det är mindre grupper kan pedagogen lättare ha en överblick över elevgruppen och stötta och medla när hinder/missförstånd uppstår. Vad beträffar rasterna i skolan så finns schemalagda rastvärdar som cirkulerar bland eleverna för att stötta och medla när hinder/missförstånd uppstår. Det är också av stor vikt att pedagoger både på fritids och i skolan diskuterar kontinuerligt elevers olika tros- och religionsuppfattning och ger utrymme för att synliggöra elever olikheter.</p> <p>Nätet: Vi behöver diskutera det som händer/kan hända på nätet i klassrummen.</p>
<p><i>Funktionsnedsättning</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Undervisningen är inte alltid tillgänglig för alla elever • De gemensamma ytorna på skolan är inte optimala för att möta alla elevers behov 	<p>Vid förflyttningar samt i gemensamma utrymmen kan det ibland vara hög ljudnivå och upplevas rörigt. Detta kan upplevas extra påfrestande för elever med exempelvis neuropsykiatriska funktionsvariationer.</p> <p>Undervisningen på skolan är i hög grad tillgänglig för våra elever och det finns en stor medvetenhet kring lektionsdesign hos våra pedagoger.</p> <p>Utflykter: Vid utflykter kan tillgängligheten vara ett bekymmer om elever är rullstolsburna. Att gå utanför de vardagliga ramarna i skolan kan vara svårt för elever med NPF- diagnos. För att minska risken för diskriminering krävs det av personal att vara väl förberedd och</p>

	<p>välplanerad på det utflyktsmål som gäller.</p> <p>Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.</p> <p>Ärendet gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymmet för maktspel mellan eleverna. På fritidshemmet har man strukturerat upp delar av den fria tiden till styrda aktiviteter för att minska diskriminering och kränkande behandling. En tydlig struktur och förståelse är till fördel för elever med NPF diagnos. I flera fall pratas det med eleverna innan rast för att säkerställa att alla elever har något att göra, detta kan vara en trygghet för elever med NPF diagnoser. Att kontinuerligt lyfta fram och arbeta med acceptansen av elever olikheter är av stor vikt för att elever ska känna sig trygga och för att minska kränkningar.</p>
<p><i>Sexuell läggning</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommentarer och språkbruk som nedvärderar eller på annat sätt lägger en norm för sexuell läggning • Osäkerhet från vuxenvärlden hur elevers frågor och funderingar ska bemötas 	<p>Olämpligt språkbruk förekommer i viss utsträckning där elever använder nedvärderande ord mot andra. Vuxna behöver markera och förklara olämpligheten att använda orden. Att anmäla i Draftit om kränkning förekommer.</p> <p>Det kan finnas en osäkerhet hos vuxna kring hur elevers tankar och funderingar i dessa frågor ska bemötas. Där kan kurator och skolsköterska finnas med och stötta både vuxna och barn vid behov.</p> <p>Under läsåret 2021/2022 gjordes ingen kränkingsanmälan där någon elev kan ha känt sig kränkt under denna diskrimineringspunkt.</p>
<p><i>Ålder</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Äldre elever kan känna sig exkluderade genom att de inte får använda skolans lekcyklar under skoltid. 	<p>På grund av att våra cyklar är anpassade för yngre elever och inte håller för våra större elever har vi varit tvungna att sätta upp regler kring detta.</p> <p>Rast-situationer: Flera elever kommer med buss till skolan och</p>

	<p>har tid på skolgården före första lektionen. Vilket resulterar i att många elever är ute samtidigt. Skolans elever har även en gemensam första rast, där alla åldrar möts ute på skolgården. Genom schemaläggning där personal finns tillgänglig från det att eleverna kommer till skolan, minskar risken för kränkningar.</p> <p>Temadagar med blandade åldersgrupper: Vid t.ex. elevens-val eller samarbetsdagar där elever från olika årskurser bildar nya grupper som ska samarbeta. När elever arbetar åldersintegrerat finns risk för kränkande behandling. Genom att pedagoger anpassar gruppen efter elevernas behov minskar risken för kränkningar.</p> <p>Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek. Ärendet gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymmet för maktspel mellan eleverna.</p>
--	--

3.5 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på Hasslerörs skola	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Hur?	Ansvarig
Låta information gällande elever, vara en stående punkt på konferenser. Detta för att medvetandegöra all personal om aktuella situationer.	Varje morgon.	Morgonkonferenser.	Rektor. Arbetslag.

Fritids är delaktiga på morgonmötena för att få en samlad bild över hela skoldagen.			
Elevernas upplevelse av sin egen trygghet och studiero på skolan.	September samt februari.	Frågor angående trivsel och studiero ställs och diskuteras tillsammans med elev och vårdnadshavare under utvecklingssamtalet. Svaren sammanställs och analyseras i det systematiska-kvalitetsverktyget.	Mentor.
Trygghetsvandring genomförs med EHT och elevrådet under höstterminen.	Oktober.	Rektor/EHT samlar elevrådet och genomför trygghetsvandringarna. Lågstadiet och mellanstadiet för sig.	Rektor/EHT.
Fritids organiserar aktiviteter i mindre grupper för att öka tryggheten när det är som flest barn.	Terminsstart samt pågående under läsåret.	Fritidspersonal planerar grupper.	Fritidspersonal.
Trivselreglerna förankras hos eleverna. Skola och fritids tre gyllene regler: <ul style="list-style-type: none"> • Alla får vara med, det finns alltid en plats i gemenskapen. • Inget barn bestämmer över något annat barn. • Om man säger stop eller sluta måste man medelbart sluta. 	v.35 v.2	Vid terminsstart.	Rektor. Mentor.
Implementera definitionerna av begreppen (trakasserier, kränkande behandling, mobbning samt konflikt) hos eleverna.	v.34	Presentera och arbeta med ”elevversionen” av Planen mot	Mentor.

		diskriminering och kränkande behandling.	
Implementera definitionerna av begreppen (trakasserier, kränkande behandling, mobbning samt konflikt) hos personalen.	APT.	Presentera och diskutera planen mot diskriminering och kränkande behandling.	Rektor. Arbetslag.
Temavecka "vänskap"	v. 37	Nätetik. Relationer.	Lärare.
När kränkning sker ansvarar personal som varit med vid situationen. Anmälan sker i Draftit.	Vid händelse.	Anmälare registrerar händelsen i Draftit.	Anmälare.

Planerade förebyggande åtgärder på Hasslerörs skola	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Hur?	Ansvarig
En plan för hur tillsyn i omklädningsrummen ska fördelas och genomföras.	Under läsåret.	Idrottsläraren ansvarar för tillsynen i omklädningsrummen.	Idrottslärare.
Tillsyn på skolgården av personal morgontid.	Dagligen.	Rastvärd med grön väst är ute 7:30-7:50.	Rastvärd.
Tillsyn av elever vid hemgång.	Dagligen.	Rastvärd med grön väst är ute 12:20 samt 14:20.	Rastvärd.
Rastvärdar samtliga raster. Raster ska ha gröna västar.	Dagligen.	Rastvärd enligt schema.	Rastvärd.
Personal finns på busstransport till bad och till Högelid för åk 6.	Under läsåret.	Personal finns med till och från bad. Ansvarig lärare från Lyrestads skola finns med	Rektor.

		till och från Högelidsskolan.	
Bestämda platser i matsalen för både skola och fritids.	Under läsåret.	Ansvarig mentor bestämmer plats till eleverna i matsalen.	Mentor.
Pedagogisk lunch tillsammans med eleverna.	Under läsåret.	Mentor äter/sitter med tillsammans med eleverna i matsalen.	Mentor.
Två matlag för att minska antalet elever som äter samtidigt.	Under läsåret.	Lågstadiet äter 10:50-11:20 mellanstadiet äter 11:20-11:40.	Mentor.
Åldersblandade arbeten möjliggör att eleverna känner sig trygga med alla.	Återkommande gemensamma aktiviteter.	Vid gruppindelning ansvarar mentorerna för hur grupperna görs.	Mentor.
Personalen ska kunna anmäla kränkning i Drafit.	APT	Rektor går igenom rutinerna för "Anmälan vid misstanke om kränkning" i Drafit.	Rektor.

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

Planen mot diskriminering och kränkande behandling bygger på elevenkäter och trygghetsvandringar. Eleverna görs även delaktiga genom klassråd, elevråd och samtal kontinuerligt under läsåret. Den nya planen förankras hos eleverna med hjälp av en förenklad version av denna plan. För de yngre eleverna förtydligas även begreppen genom dramatisering av pedagoger.

4.2 Medarbetares delaktighet

Skolans trygghetsteam, rektor och EHT är delaktiga i framtagandet av planen. Planen presenteras sedan för övriga medarbetare. Föregående års Plan mot diskriminering och kränkande behandling utvärderades i juni månad. Synpunkter som kommit upp från övrig personal som städ/kost och vaktmästare tas med i analysen. Resultatet av analysen bli underlag för den nya planen. När planen är antagen presenteras och förankras den hos alla yrkesgrupper på skolan.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

De synpunkter som vårdnadshavare har framfört i utvecklingssamtal och i andra forum har funnits med som underlag när planen skrevs.

Vårdnadshavare får information om att planen finns på föräldramötet och att planen finns tillgänglig på skolans hemsida samt InfoMentor-Hub.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever

Upptäckt/ information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens/elevens mentorer.	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt
3.	Samtal med berörda barn/elever	Mentor/pedagog
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	Mentor/pedagog
5.	Dokumentera händelsen	Mentor/pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda barn/elever. Berätta om händelsen och hur förskolan/skolan/fritidshemmet hanterat det samt dokumentera samtalet.	Mentor/pedagog

5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev

Upptäckt/ information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	All personal
2.	Informerar berörda barns/elevs pedagoger/mentorer.	All personal
3.	Informera berörda barns/elevs vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att förskolan/skolan kommer att utreda kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier	Pedagog/mentor
4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen/Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/mentor/arbetslag
6.	Samtal med berörda barn/elever om kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier (utifrån mognad)	Pedagog/mentor
7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda barn/elevs vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Rektor
11.	Om kränkningen/trakasserier/sexuella	Rektor

	trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	
--	---	--

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/ information av/ om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Barn/elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal
2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier och dokumentera samtalet.	Rektor
3.	Utredning påbörjas	Rektor
4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad) /elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor
6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor
7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella	Rektor

	trakasserierna inte upphör kontaktas respektive avdelningschef.	
--	---	--

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/information av/ om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera mentor
B. Personal utsätter barn/elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera rektor
C. Verksamheten ¹ utsätter barn/elev för diskriminering.	Informera rektor
D. Rektor utsätter barn/elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera grundskolechef Anna-Karin Yseus

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera grundskolechef Anna-Karin Yseus.

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn/elev

Informera grundskolechef Anna-karin Yseus.

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEO vid åsikter om utbildningen.

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

^{2,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasserier. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar

på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.